

ומעשה בעיר קראקוב שרוב תושביה היו עניים מרודים, והפרנסה בה הייתה קשה מאוד. התגורר שם אדם עשיר, וכולם קראו לו יוסל'ה הקמפן, כיוון שכל מי שהיה הולך לבקש ממנו צדקה - היה יוסל'ה מגרשו בביזיון ואומר לו 'תסתלק מכאן, אתה לא יודע שאני לא תורם דבר?'. כשהיה מגיע לבית הכנסת אף אחד לא היה אומר לו שלום, וגם בשבת כשכולם בירכו איש את רעהו בברכת "שבת שלום" ולחצו ידיים - אף אחד לא לחץ את ידו של יוסל'ה, מתוך רצון להראות לו כמה הם לא אוהבים אותו. גם בלכתו ברחוב הילדים היו לועגים לו על קמפנותו הרבה.

הגיע היום ויוסל'ה קרב אל יומו. הגיעו אליו חברה קדישא ואמרו לו 'יוסל'ה, אתה לא עזרת לנו בימי חיך. לפחות עכשיו, כשאתה על סף מוות, תעזור לקהילה בסכום נכבד של עשרת אלפים רובל (סכום גדול באותם ימים), ונערוך לך קבורה כראוי. שהרי את כספך לא תיקח איתך לבית הקברות. ואם לא תיתן את הסכום הזה - אנחנו מבטיחים לך שלא נקבור אותך'. ענה להם יוסל'ה 'אני לא צריך את הטובות שלכם. כל חיי הסתדרתי לבד, וגם עכשיו אסתדר לבד. סכום גדול כזה לא בא בחשבון'.

אנשי חברה קדישא עזבו את המקום כשהם המומים, וזמן קצר לאחר מכן יוסל'ה הלך לעולמו. אנשי החברה קדישא קיימו את הבטחתם ולא קברו אותו, אלא שלאחר שלושה ימים בא אחד השכנים, לקח את גופתו וקבר אותה באמצע הלילה.

והנה מגיע יום חמישי בצהריים. ניגש אחד העניים אל רב הקהילה, והתחנן לעזרה כספית לקראת שבת קודש. הרב טרם הספיק לבדוק עבורו האם יש כסף בקופת הקהילה, ומגיע עני שני כשבפיו אותה בקשה. אחריהם מגיע שלישי וכן הלאה, וכמעט כל העיר מבקשים סיוע לקראת שבת קודש. אמר להם הרב: 'אני לא מביין. אני משמש בתפקיד רב הקהילה מזה עשרים שנה, ואף פעם לא בא עני אחד לבקש ממני סיוע לשבת. פתאום כולם באים?'. שאל הרב איך במשך עשרים השנים האחרונות היה להם כסף לשבת, וכולם כאחד השיבו שמדי בוקר הצאו מעטפה עם כסף מתחת לדלת. זה מצא עשרה רובל, זה מצא שניים-עשר וכן הלאה. הציע הרב שיבדקו מי מהקהילה נפטר באותו שבוע, ועל ידי כך יבינו את העניין.

אחרי דין ודברים התברר לכולם שיוסל'ה "הקמפן" שכולם בזו לו, לא בירכו אותו לשלום, לעגו לו ואף לא רצו לקברו, הוא זה שפרנס ואת משפחותיהם זה למעלה מעשרים שנה, ואף ידע בדיוק כמה היו צריכים, והביא להם סכומים מדויקים. הכריז הרב על יום ראשון כיום צום ותפילה בבית הכנסת, על מנת לבקש סליחה גדולה מיוסל'ה על הצער שהם גרמו לו.

ביום ראשון הגיעו לבית הכנסת כל תושבי העיר, מקצה ועד קצה, והתפללו לבורא עולם. בסוף היום פתח הרב את ההיכל, וביקש בשם כל תושבי העיר סליחה ומחילה מיוסל'ה, ואמר לכולם שעדיין אין הוא יודע אם יוסל'ה סלח. פתאום נפל כמתעלף.

והנה נגלה אליו יוסל'ה בחלום ואמר לרב: 'על מה ולמה באים כולם לבקש מחילה? אין להם על מה לבקש. אני הוא שבחרתי בדרך הזו, על מנת שלא יוודע הדבר לאיש. וה' הצליח דרכי. ואם אתה בכל זאת רוצה להרגיעם, תגיד להם שאני מוחל להם מחילה גמורה, וכי מעולם לא כעסתי עליהם'. שאל אותו הרב: 'אבל איך הסתדרת כמה ימים ללא קבורה?'. 'הכל היה בסדר', ענה יוסל'ה, 'הגיעו אליי האבות הקדושים עם משה רבינו, אהרן הכהן, יוסף הצדיק, דוד המלך ואליהו הנביא, וכולם ליוו אותי עד מקומי בגן עדן. ומה אומר לך, אני ממש בגן עדן, אבל חסרות לי כאן רק דלתות שבורות שאוכל לתת תחתיהן מעטפות עם כסף'. ומאז קראו לו יוסל'ה קמפן קדוש, וכך כתבו גם על קברו.

סגן הארכיבישוף ניגש אל הרב קרליבך עם דמעות בעיניים

הרב קרליבך הוזמן פעם להופיע בפני המון גויים מאומות העולם, וכיבדו אותו לפתוהו אשון ולנאום בפניהם. הוא חשב איזו דרשה יתאים לשאת, שגם הגויים ילמדו מוסר השכל. סיפר להם את הסיפור על יוסל'ה קמפן קדוש. לאחר הדרשה ניגש אליו סגן הארכיבישוף עם דמעות בעיניים, וביקש ממנו שגם למחרת יספר את הסיפור הזה. ולמחרת כך היה - הרב קרליבך שוב את הסיפור הנ"ל, ושוב פעם הופיע אותו סגן עם דמעות בעיניים וביקש בתחנונים של אחרת שוב יספר את הסיפור בפעם האחרונה. הרב לא הבין על מה ולמה, אבל קיים את הבקשה.

אחרי הפעם השלישית בה סופר הסיפור ניגש אליו אותו סגן ארכיבישוף וביקש ממנו לבוא איתו רגע לצד. "אני רוצה לספר לך משהו", אמר לו, "לפני שבוע אמי עמדה למות, וקראתי לי אליה לבית החולים בדחיפות. על ערש דווי היא אמרה לי 'בני, אני רוצה שתדע שאני לא נוצרי אלא יהודי. אני יהודיה, ואבא שלך מצא אותי במלחמת ויאטנם כשאני פצועה קשה. הוא טיפל בי עד שנרפאתי, ואז התחתן איתי. הוא ביקש ממני לא לגלות לך שאני יהודיה אבל עכשיו אני חייבת לספר לך את האמת. ודע לך שאתה לא סתם יהודי אלא מצאצאיו של יוסל'ה קמפן קדוש'.

"לאחר מכן סיפרה לי אמי על הסבא-רבה שלי סיפורים רבים, וידה לא משה מידי אלא משך שלושה ימים. היא התחננה אליי שאלך בדרך היהדות, והשיבה נשמתה אל בורא כל הנשמות. מאז אני הולך וראשי סחרחר עליי. אני, שלמדתי המון זמן עד שנעשיתי לסגן הארכיבישוף, ובקרוב הייתי אמור להתמנות לארכיבישוף בעצמי, איך אזרוק מעליי הכל ואהיה יהודי? לכן עשיתי תנאי עם הקב"ה, ואמרתי לו 'ריבוננו של עולם, אם יבוא משהו ויספר לי על הסבא רבה יוסל'ה קמפן יהודי - אחזור ואהיה יהודי'. והנה אתה הופעת, ומכל הסיפורים שהעולם סיפרת רק את הסיפור הזה. ואני נשבע לך שבזמן שדיברת - ראיתי את אמא שלי מעל האשך פורשת את כפיה ומתחננת אליי בדמעות שאחזור לחיק היהדות. ולכן חיזקתי את תבונה במשך שלוש פעמים".

תוך כדי דיבור הוציא מכיסו סגן הארכיבישוף כרטיס טיסה ואמר לרב קרליבך: "היום אני טס לארץ ישראל והולך ללמוד בישיבה. אני מבטיח שלא אשכח אותך, ואף אשלח אליך זמנה לחתונה שלי". חמש שנים תמימות המתין הרב קרליבך עד שקיבל את אותה הזמנה מובטחת.

מנין באים פצעים בלשון?

ואתפלג קרח. קרח גרם למחלוקת. והאות הראשונה במילה היא מ', והאחרונה ת', והממצע 'חלקו', שבגלל מחלוקת אדם יכול להפסיד את חלקו לעולם הבא. וצריך לדעת שאין רץ כמו המחלוקת, ואין טוב כמו השלום. ועל פי זה הסבירו את המשנה באבות (פ"ה מ"ה) לגבי שירת הניסים בבית המקדש, שעומדים צפופים ומשתחוים רווחים, שלפי הדרוש מדובר כאן בעל מחלוקת שעומד על דעתו ולא מוכן לוותר. ולכן בכל מקום הוא מרגיש צפוף, כי שורף אדם אינו אוהבו. מה שאין כן אצל מי שמשתחוה ומוריד את ראשו ונכנע, שכן הוא אוהד עליו, וכולם, ובכל מקום מרגיש רווח.

הפלא יועץ כתב שאם אתה שומע דרשן שטועה - אם זה בעיניי אגדה וכדומה, איך צורך להעיר לו. אולם אם זה בעיניי הלכה - גם את זה יש לעשות בחכמה ומבלי לביישו. ולא בפני תלמידיו, אלא בינך ובינו. כי המחלוקת שנואה מאוד בפני הקב"ה, ולא מצא הקב"ה כלי תחזיק ברכה לישראל, אלא השלום. דהיינו, גם אם האדם ילך לכל הרבנים שיברכו אותו ויעשה את כל הסגולות על מנת שיתברך בהצלחה - זה לא יצליח אם אינו שרוי בשלום עם אשתו ובניו. כי רק שלום מביא ברכה.

ומעשה בחפץ חיים זצ"ל שהדפיס את ספרו "שמירת הלשון", והיה עובר עם בנו ביירות ובכפרים כדי למכור את הספר ולזכות את הרבים. הגיעו שניהם למקום מסוים, בו רב המקום דרש, וכולם היו שומעים את דבריו. הרב אמר לבנו של החפץ חיים 'תביא לי את הספרים ואני אמכור אותם עבורך'. שמע הבן לעצתו, נתן לו את ספריו, ואותו דרשן התחיל לשבח את

החפץ חיים ואת הספר הנפלא, ואמר שבכל בית חייב שיהיה ספר כזה. בעקבות דבריו נמכרו ספרים רבים.

למחרת ביקש הרב שוב שיביאו לו עוד ספרים למכור, ובהמשך ביקש עוד, כך במשך כמה ימים. בינתיים פנה בנו של החפץ חיים לרב ההוא, ושאל אותו מה עם הכסף שהתקבל ממכירת כל הספרים. הרב הבטיח 'כשאמכור עוד קצת - אביא לך את התשלום'. הבין בנו של החפץ חיים שאותו "רב" לא מתכוון לשלם כלל, אלא רוצה לקחת את כל הכסף לעצמו, ואמר לו שלא יצפה לקבל ממנו ספרים נוספים עד שיתן לו את הכסף.

כששמע אותו איש את דבריו החל לגדף ולדבר נגד הרב, ובשיעורו הבא אמר לנוכחים שהספר גרוע ולא טוב, וכי כלל אין היתר לקרוא בו. את כל מה שבנה - ניסה להרוס. כששמע החפץ חיים מהעניין אמר לבנו 'עכשיו נעזוב את המקום כזה כי יש כאן מחלוקת. לא אכפת לי מהכסף'. ואכן עזבו את המקום.

ואותו "רב", שלשונו חרב חדה נגד החפץ חיים - גילה פתאום פצעים בפיו ובלשונו, עד שהגיע למצב שהוא כבר לא היה יכול לאכול, בר מינן. ואשתו הצדקת אמרה לו שזה בגלל שהוא פתח פיו נגד החפץ חיים, ולכן כדאי שישע אליו, ובוודאי החפץ חיים יסלח לו. אבל הגאווה שלו לא נתנה לו לעשות כך, והוא העדיף לסבול ייסורים קשים. אשתו, בראותה כך, קמה ונסעה בעצמה אל החפץ חיים, וביקשה מחילה גמורה בשם בעלה.

אין צורך לומר שהחפץ חיים, ברוב אהבתו העצומה לבני ישראל, מחל לו בלב שלם, וגם הוסיף כסף ונתן לאשתו על מנת שתוכל לקנות לו תרופות לרפא את פיו ואת לשונו, ואף בירך אותו ברפואה שלמה. והאיש הבריא לחלוטין.

חבורת עבריינים במסעדה

וידבר וגו', סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם. (פט"ז פכ"ו)

רואים מכאן מה הכח של הרשעות, שגם אם אתה רק נוגע בחפציו של הרשע - אתה עלול גם להיות רשע. ולכן כשקרח נבלע באדמה, כל עושרו וכל חפציו, ואפילו סיכה שלו שהייתה אצל מישהו אחר - כולם נבלעו באדמה, שלא ישאר שום סממן שיביעיר שוב את העם במחלוקת נוראה. וכן אמר רבי אליעזר: כל מי שנמצא בחברת אנשי רשע, אפילו שהוא צדיק - בשמים כותבים את כולם שהם רשעים, כי אוי לרשע ואוי לשכנו.

ומעשה שהיה ברוסיה, בזמן שהיה אסור ללמוד תורה, ומי שלמד תורה נשלח לסיביר. ארגון של שיעורי תורה פעל באחת המחצרות, ולא הכיל המקום הרבה אנשים. לכן בדקו בקפידה את כל מי שרצה לבוא וללמוד תורה, האם הוא באמת רוצה ויודע ללמוד. והנה לאחר זמן הם רואים שאחד מאנשי השיעור הצליח להערים עליהם, ובאמת אינו יודע ללמוד כלל, ואף על פי כן הוא יושב כל זמן השיעור ומקשיב, למרות שאינו מבין דבר וחצי דבר.

הם פנו לאחראי וביקשו ממנו להורות לו לפנות את מקומו לטובת אדם אחר שכן יודע ללמוד, מאחר ואנשים רבים רוצים לבוא וללמוד, וחבל על המקום שהוא תופס. כשיגיש אליו האחראי אמר אותו איש שהוא רוצה לדבר בפני כולם ולהסביר מה הוא עושה פה. נתנו לו את רשות הדיבור, וישב בראש השולחן.

סיפר להם היהודי שפעם אחת הוא נקלע לאיזו מסעדה מסוימת ורצה לשתות משהו, ופתאום נכנסו אל המסעדה שוטרים, ועצרו את כל הנוכחים, כולל אותו, ועינו אותם עינויים קשים. התברר לו שכל החבורה שבדיק הייתה במסעדה חבורת עבריינים. המשטרה חשבה שהוא חלק מהם, אך לבסוף הוא שוחרר לביתו. "אלא שלפני ששוחררתי שאלתי את אחד השוטרים -

למה לא בדקתם לפני שעצרתם גם אותי?!", סיפר האיש, "אמר לי השוטר: 'כשאנשים חבורה של פושעים - כל מי שלצדם, גם הוא פושע בעינינו'. בגלל הסיפור הזה אמרתי לעצמי שאף על פי שאני לא יודע ללמוד תורה, בכל זאת אשב איתכם כאילו אני מבין, וכששאלו אותי בשמים מה עשית שם - הרי אתה לא יודע ללמוד, - אני אענה כך: כשהייתי עם פושעים - דנו אותי כפושע. ולכן כשאני עם צדיקים שלומדים תורה - תדונו אותי כצדיק". כל הנכחים קיבלו את דבריו, והוא נשאר במסגרת לומדי התורה.

וידבר וגו', סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים וגו'. (פט"ז פכ"ו)

כמה קשה החולק על תלמיד חכם, הבה ונראה מן המעשה הבא. מעשה בליצן שהיה רגיל ללעוג על תלמידי חכמים ועל רבנו, ועל תלמידיהו ועל תלמידי תלמידיהו. ביום מן הימים זוג עשירים הזמינו אותו לביתם כדי שישפר להם קצת בדיחות, שהרי זה היה ה"מקצוע" שלו. באמצע ארוחת הערב החל אותו ליצן לאכול מהדג שהוגש לפניו, ונכנס קוץ בתוך גרונו. הוא ניסה להוציא את הקוץ, אך ללא הצלחה. השתעל, נתן לעצמו מכות בעורף ונעשה אדום. בני הזוג חשבו לתומם שזה חלק מההצגה, עד שה"הצגה" נגמרה, והוא נחנק למוות (ואולי זה דווקא בעצם הדג, כי הדג נמצא במים כמו התלמידי חכמים שנמצאים בתורה. הוא זלזל בהם, לכן רצו להראות לו שאפילו הקוץ של הדג יכול להרוג, כמו ששיחת חולין של התלמידי חכמים צריכה לימוד).

כשהבין בעל הבית את אשר אירע לאורחו, פחד מאוד ומיהר להורידו אל שכנו הקרוב, שהוא רופא במקצועו. העמיד את המת כשהוא נשען על הדלת, נקש בדלת בחוזקה, וברח משם. בעל הבית ניגש לראות מי זה החוצפן שנוקש בחוזקה בביתו, פתח את הדלת בחוזקה כלפי חוץ, והמת התגלגל מכל המדרגות. כראות הרופא את אשר קרה - מיהר לראות מה שלום האדם, וראה שהלב אינו פועם. חשב שהוא גרם למותו, לכן פחד מאוד, ירד למטה, השעין אותו על איזה מעקה - והלך לו.

בינתיים עבר במקום אדם שעובד עם פחמים ומגהץ לאנשים את בגדיהם. היה זה סוף היום, והוא רצה לספור כמה כסף הרוויח. אלא שלא רצה שיראו אותו סופר את הכסף. ראה את המת הנ"ל נשען על המעקה בדיוק מולו, וצעק לעברו שישתלק. אבל אין קול ואין עונה, האיש אינו זז. כמה פעמים צעק עליו, ועדיין לא זז. צעק עליו האיש עם הפחמים "תסתלק מאן או שאזרוק עליך את הפחמים הבווערים", ועדיין לא זכה למענה. מרוב כעסו זרק עליו את כל הפחמים הבווערים, ונפל המת ארצה.

ניגש אליו אותו אדם לראות מה קורה איתו, והנה הוא רואה שהאיש מת. פחד גדול נפל עליו, הלך והניחו שוכב באחד הספסלים - והלך לו. והנה מגיע שיכור שכולו אומר שכרותו כולו מתנדנד, וצעק לעבר המת שיזוז כי גם הוא רוצה לשבת. כמוכן שלא זכה למענה, ותוך זמן קצר שבר את בקבוקו והחל לחתוך את המת מרוב שכרותו. בדיוק עברו שוטרים באזור, לקחו אותו למעצר.

למחרת נתפשטה הידיעה שהליצן נהרג בידי שיכור, והיום הוא ישפט ב-10 בבוקר. הידיעה הכריז השופט 'קום הנאשם!', והנה פלא - ארבעה אנשים קמו: גם העשיר, גם הרופא, גם הפחמי וגם השיכור. השופט עמד נדהם ואמר להם 'תלכו לרב שלכם, הוא יפתח את התעלומה הזו ויחליט מיהו הרוצח'. הלכו ארבעתם אל הרב וסיפרו לו את הכל - מאכילת הדג וכן הלאה. אמר להם הרב 'אף אחד לא הרג אותו. הוא נהרג ע"י עצמו'.

אלא שאנחנו מתפלאים למה קרה כדבר המשונה הזה, והתשובה היא בגלל שהוא היה הלעגי על דברי חכמים והיה מזלזל בהם, לכן נידון למות בארבע מיתות בית דין - החניקה מעצם הדג זה חנק, הגלגולים מהמדרגות זוהי סקילה, הפחמים זו שריפה, והשיכור עם הבקבוק זהו סף.

כי כל המזלזל בחכמים - נידון בארבע מיתות בית דין.